

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

Eksamensveiledning muntlig eksamen i religion og etikk, LK20

Fagnavn: Religion og etikk, Vg3 studieforbereende utdanningsprogram

Fagkode: REL1003

Sist revidert: 24.03.2023

Ansvarlig enhet: Eksamenskontoret i Vestfold og Telemark fylkeskommune

1. Rammer for eksamen

Eksamenskontoret har ansvar for å utarbeide og fastsette retningslinjer for lokalt gitt eksamen i Vestfold og Telemark. Lokalt gitte eksamener er alle eksamener som ikke er laget av Utdanningsdirektoratet.

Dokumentene [Retningslinjer for lokalt gitt eksamen](#) og [Eksamensreglement](#) skal bidra til å sikre at lokalt gitt eksamen gjennomføres på en forsvarlig og lik måte i tråd med nasjonale og lokale forskrifter. Sensorer, elever og privatister bør sette seg godt inn i disse i forkant av eksamen.

Eksempler på hva du kan finne informasjon om:

- Forberedelsestid og veiledning
- Eksamensoppgave
- Hjelpemidler under eksamen
- Eksamenstid
- Sensordialog
- Fagsamtalen
- Vurdering og sensur
- Regler og rettigheter

2. Vurderingskriterier

[Gå direkte til læreplanen i religion og etikk.](#)

Handlingsrommet i læreplanen gir lærere og elever/privatister anledning til å velge innhold. Vurderingskriteriene er derfor formulert på et overordnet nivå: lav kompetanse (karakter 2), god kompetanse (karakter 3-4) og framifrå kompetanse (karakter 5-6).

Vurderingskriteriene er laget for å gi sensor *støtte* til å vurdere elevens/privatistens samlede kompetanse på eksamen. Vurderingskriteriene er således ingen fasit, men veiledende i arbeidet med sensur.

En overordnet føring for eksamen er at den skal gi elever/privatister mulighet til å vise sin kompetanse i så stor del av faget som mulig utfra eksamensformen.¹ Utdanningsdirektoratet definerer kompetansebegrepet slik: «Kompetanse er å kunne tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer og løse oppgaver i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner. Kompetanse innebærer forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning».²

Det er kompetansemålene i læreplanen som er grunnlaget for vurderingen av elevens/privatistens fagkompetanse.

---

¹ [Regler for muntlig eksamen og muntlig-praktisk eksamen](#)

² <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/prinsipper-for-laring-utvikling-og-danning/kompetanse-i-fagene/?lang=nob>

TABELL: VURDERINGSKRITERIER REL1003

Kompetansemål	Lav kompetanse i faget Karakter 2	God kompetanse i faget, Karakter 3-4	Framifrå kompetanse i faget, karakter 5-6
Presentere og sammenligne noen sentrale trekk ved østlige og vestlige religions- og livssynstradisjoner, inkludert kristendom og islam	Kandidaten presenterer og sammenligner enkelte sentrale trekk ved østlige og vestlige religions- og livssynstradisjoner, inkludert kristendom og islam, bruker et enkelt fagspråk og gir noen relevante eksempler.	Kandidaten presenterer og sammenligner noen sentrale trekk ved østlige og vestlige religions- og livssynstradisjoner, inkludert kristendom og islam, bruker relevante fagbegreper og gir relevante eksempler.	Kandidaten presenterer og sammenligner mange sentrale trekk ved østlige og vestlige religions- og livssynstradisjoner, inkludert kristendom og islam, velger og anvender flere relevante fagbegreper og gir gode og varierte eksempler.
Utforske og drøfte hvordan religion inngår i historiske endringsprosesser globalt og nasjonalt	Kandidaten drøfter religioners rolle i historiske endringsprosesser globalt og nasjonalt på en nokså uselvstendig og lite nyansert måte. Kandidaten gir få relevante eksempler.	Kandidaten drøfter religioners rolle i historiske endringsprosesser globalt og nasjonalt på en selvstendig og (delvis) nyansert måte. (Delvis gjelder karakteren 3). Kandidaten gir noen relevante eksempler.	Kandidaten drøfter religioners rolle i historiske endringsprosesser globalt og nasjonalt på en selvstendig og (svært) nyansert måte. Kandidaten gir relevante og varierte eksempler.
Gjøre rede for og analysere religion og livssyn i et majoritets-, minoritets- og urfolksperspektiv med vekt på Sápmi/Sábme/Saepmie og Norge	Kandidaten gjør rede for religion og livssyn i noen perspektiver med vekt på Sápmi/Sábme/Saepmie og Norge.	Kandidaten gjør rede for og analyserer religion og livssyn i noen perspektiver med vekt på Sápmi/Sábme/Saepmie og Norge.	Kandidaten gjør rede for og analyserer religion og livssyn i et majoritets-, minoritets- og urfolksperspektiv med vekt på Sápmi/Sábme/Saepmie og Norge.
Gjøre rede for og drøfte aktuelle eksempler	Kandidaten gjengir noen eksempler på samspillet mellom religion, livssyn og politikk og drøfter disse	Kandidaten velger og gjengir eksempler på samspillet mellom religion, livssyn og politikk, og	Kandidaten gjør rede for og drøfter aktuelle eksempler på samspillet

Kompetansemål	Lav kompetanse i faget Karakter 2	God kompetanse i faget, Karakter 3-4	Framifrå kompetanse i faget, karakter 5-6
<i>på samspillet mellom religion, livssyn og politikk</i>	på en nokså uselvstendig og lite nyansert måte.	drøfter disse på en selvstendig og (delvis) nyansert måte. (<i>Delvis</i> gjelder karakteren 3).	mellom religion, livssyn og politikk, og setter disse i faglig sammenheng.
<i>Utforske og analysere hvordan religioner og livssyn kommer til uttrykk i medier og populærkultur</i>	Kandidaten har noen få relevante eksempler på hvordan religioner og livssyn kommer til uttrykk i medier og populærkultur, og analyserer disse uttrykkene på en nokså overfladisk måte.	Kandidaten har noen relevante eksempler på hvordan religioner og livssyn kommer til uttrykk i medier og populærkultur, og analyserer disse uttrykkene på en nokså selvstendig og innsiktsfull måte.	Kandidaten har flere relevante eksempler på hvordan religioner og livssyn kommer til uttrykk i medier og populærkultur, og analyserer disse uttrykkene på en selvstendig og (svært) innsiktsfull måte. (<i>Svært</i> gjelder karakteren 6)
<i>Drøfte ulike former for religions- og livssynskritikk</i>	Kandidaten drøfter enkelte ulike former for religions- og livssynskritikk på en enkel måte.	Kandidaten drøfter ulike former for religions- og livssynskritikk på en (nokså) selvstendig og nyansert måte. (<i>Nokså</i> gjelder karakteren 3).	Kandidaten drøfter ulike former for religions- og livssynskritikk på en selvstendig og (svært) nyansert og innsiktsfull måte. (<i>Svært</i> gjelder karakteren 6).
<i>Gjøre rede for og drøfte sentrale fagbegreper knyttet til religioner, filosofi, livssyn og etikk</i>	Kandidaten gjengir og anvender enkelte fagbegreper knyttet til religion, filosofi, livssyn og etikk.	Kandidaten gjør rede for og anvender fagbegreper knyttet til religioner, filosofi, livssyn og etikk, og viser noen faglige sammenhenger.	Kandidaten bruker fagkunnskap til å gjøre rede for og drøfte sentrale fagbegreper knyttet til religioner, filosofi, livssyn og etikk.
<i>Analysere og vurdere ulike kilder til kunnskap om religioner, livssyn og etikk</i>	Kandidaten gjengir informasjon fra relevante kilder til kunnskap om religioner, livssyn og etikk, og reflekterer over kildenes pålitelighet.	Kandidaten bruker informasjon fra relevante kilder til kunnskap om religioner, livssyn og etikk, reflekterer over kildenes pålitelighet og begrunner kildevalgene.	Kandidaten bruker informasjon fra relevante kilder til kunnskap om religioner, livssyn og etikk på en kritisk, selvstendig og reflektert måte, og begrunner kildevalgene.

Kompetansemål	Lav kompetanse i faget Karakter 2	God kompetanse i faget, Karakter 3-4	Framifrå kompetanse i faget, karakter 5-6
<i>Utforske og reflektere over eksistensielle spørsmål og svar</i>	Kandidaten har enkle refleksjoner over eksistensielle spørsmål og svar.	Kandidaten reflekterer over eksistensielle spørsmål og svar og kan beskrive noen måter å nærme seg mening, identitet og virkelighetsbilde på. Kandidaten bruker noen fagbegreper.	Kandidaten reflekterer selvstendig og nyansert over eksistensielle spørsmål og svar og kan beskrive varierte måter å nærme seg mening, identitet og virkelighetsbilde på. Kandidaten bruker fagbegreper på en overbevisende måte.
<i>Identifisere og drøfte etiske problemstillinger i tilknytning til kommunikasjon, mellommenneskelige relasjoner og identitet</i>	Kandidaten identifiserer enkelte relevante etiske dilemmaer og viser en viss forståelse for hvordan etiske modeller og filosofiske tenkemåter kan brukes.	Kandidaten identifiserer relevante etiske dilemmaer og moralske spørsmål og bruker noen etiske modeller og filosofiske tenkemåter i drøftingen av dem.	Kandidaten identifiserer relevante etiske dilemmaer og moralske spørsmål og bruker etiske modeller og filosofiske tenkemåter selvstendig og nyansert i drøftingen av dem.
<i>Drøfte menneskeverd og naturens egenverdi i møte med teknologisk utvikling</i>	Kandidaten identifiserer problemstillinger knyttet til menneskeverd og naturens egenverdi i møte med teknologisk utvikling.	Kandidaten identifiserer problemstillinger knyttet til menneskeverd og naturens egenverdi i møte med teknologisk utvikling, og drøfter disse ved hjelp av noen etiske modeller og filosofiske tenkemåter.	Kandidaten identifiserer problemstillinger knyttet til menneskeverd og naturens egenverdi i møte med teknologisk utvikling, og drøfter disse selvstendig og nyansert ved hjelp av etiske modeller og filosofiske tenkemåter.
<i>Ta andres perspektiv og håndtere meningsbrytning om religion, livssyn og verdispørsmål</i>	Kandidaten tar enkelte perspektiver og forholder seg til meningsbrytning om religion, livssyn og verdispørsmål.	Kandidaten tar andres perspektiv og håndterer meningsbrytning om religion, livssyn og verdispørsmål på en reflektert måte.	Kandidaten tar andres perspektiv og håndterer meningsbrytning om religion, livssyn og verdispørsmål på en selvstendig, reflektert og nyansert måte.

Kompetansemål	Lav kompetanse i faget Karakter 2	God kompetanse i faget, Karakter 3-4	Framifrå kompetanse i faget, karakter 5-6
<i>Diskutere problemstillinger knyttet til gruppebaserte fordommer, rasisme og diskriminering</i>	Kandidaten gjengir problemstillinger knyttet til gruppebaserte fordommer, rasisme og diskriminering.	Kandidaten diskuterer problemstillinger knyttet til gruppebaserte fordommer, rasisme og diskriminering og viser forståelse for andres perspektiver ved å forklare mulige årsaker til og konsekvenser av de forskjellige ståstedene.	Kandidaten diskuterer problemstillinger knyttet til gruppebaserte fordommer, rasisme og diskriminering og viser forståelse for andres perspektiver ved å forklare og reflektere over dem på en selvstendig og kritisk måte. Kandidaten reflekterer over mulige årsaker til og konsekvenser av de forskjellige ståstedene.
<i>Utforske og drøfte ideer om mennesket slik de kommer til uttrykk i ulike filosofiske tradisjoner</i>	Kandidaten gjengir og drøfter ideer om mennesket slik de kommer til uttrykk i noen filosofiske tenkemåter, på en nokså uselvstendig og lite nyansert måte.	Kandidaten gjør rede for og drøfter ideer om mennesket slik de kommer til uttrykk i ulike filosofiske tradisjoner, på en (nokså) selvstendig og nyansert måte.	Kandidaten bruker fagkunnskap til å gjøre rede for og drøfte ideer om mennesket slik de kommer til uttrykk i ulike filosofiske tradisjoner, på en selvstendig og reflektert måte.